

گذری بر سیر تطور مدارس اصولی از آغاز تا کنون

سید علیرضا امین^۱

* نوع مقاله: پژوهشی / تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۲۲ / تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۱۰

چکیده

وقتی دین پیراسته از شائبه، در زندگی بشری به منصفه ظهور می رسد که مبتنی بر اجتهاد حقیقی باشد. نقش ویژه فقه در این میان، به عنوان دانشی که به دست آوردن احکام عملی یا تکالیف دینی مسلمانان را عهده دار است، ایجاب می کند که در علوم مقدماتی و آلی آن همچون علم اصول، مبانی دقیق و جامعی، اتخاذ گردد. تردیدی نیست که اصولیین میراثی گران بها را در اختیار اعصار بعد خود گذارده اند. تلاش برای فهم این میراث در مرحله اول و افزودن بر غنای این میراث با اجتهاد مستمر، بخشی از وظیفه رهروان مسیر استنباط احکام است. از رهگذر توجه مجتهد در مسیر استنباط احکام به مناشی، تطور و نیز کشف رابطه نظریات اصولی هر دوره یا دوره های مختلف است که غرض مجتهد در تتبع و کشف مبانی صحیح، سهولت می یابد. از این رو آشنایی با شکل گیری و سیر تحول و تکامل علم اصول فقه اهمیت پیدا می کند. نقش ویژه شناخت مدارس و دوره های مختلف اصولی در تسهیل کشف نظریه صحیح اصولی و اتخاذ مبانی اجتهادی، ما را بر آن داشت تا به روش توصیفی و ابزار گردآوری اطلاعات به صورت منابع کتابخانه ای که در مکتوبی مستقل و مختصر، گذری بر سیر تطور مدارس مختلف اصولی از ابتدا تا کنون داشته باشیم.

واژگان کلیدی: مدرسه اصولی حله، مدرسه اصولی بغداد، مدرسه اصولی جبل عامل، مدارس اصولی قم، مدارس اصولی نجف.

^۱ طلبه سطح سه، حوزه علمیه قم، کارشناس ارشد فقه و مبانی حقوق، دانشکده حقوق، دانشگاه علامه طباطبائی تهران. (نویسنده مسئول)

